

PM 2008:93 RIII (Dnr 304-5031/2007)

Edsviken Vattensamverkan, ett samarbete inom Edsvikens avrinningsområde mellan kommunerna Danderyd, Järfälla och Sollentuna samt Stockholms stad, Solna stad och Sundbybergs stad

Samarbetsavtal m.m. för Edsviken Vattensamverkan

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde godkänns i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv, samarbetsavtal, verksamhets- och åtgärdsplan samt kostnadsfördelningsprinciper, *bilaga*.
2. Föreslagen budget godkänns om Stockholms stads bidrag genom koncernen Stockholm Vatten begränsas till 26 250 kr/år samt att Edsviken Vattensamverkan utan kostnad får disponera vissa mätinstrument från Stockholm Vatten.
3. Jesper Ingre (fp) utses som delegat från Stockholms stad till politisk ledningsgrupp under perioden 2008-2010.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Edsviken Vattensamverkan är ett samarbete inom Edsvikens avrinningsområde mellan kommunerna Danderyd, Järfälla och Sollentuna samt Stockholms stad, Solna stad och Sundbybergs stad.

Edsviken är en vik av Saltsjön, förbunden med Lilla Värtan via Stocksundet. Viken belastas av dagvatten från främst Sollentuna, Danderyd och Stockholm. Stockholms andel av den yttre belastningen av fosfor, kväve och metaller är beräknad till ca 10-20 %.

Stockholm Vatten deltar i Edsviken Vattensamverkan sedan samarbetet påbörjades 2003. Stockholms stad har 2005 – 2007 genom SVAB bidragit till arbetet med 37 500 kr per år, dessutom med tid genom deltagande i möten och seminarier.

Stadens medverkan i Edsviken Vattensamverkan har tidigare behandlats i kommunstyrelsen (DNR 304-4099/2004).

Edsviken Vattensamverkan söker nu medel för verksamheten 2008 – 2010, sammanlagt 450 000 kr per år, varav Stockholms stads andel (15 %) skulle utgöra 67 500 kr.

Verksamhetsplanen för 2008 omfattar framtagande av riktlinjer för dagvattenhantering samt förankring och tillämpning av riktlinjerna (100 tkr), fiskevårdsplan (50 tkr), miljösamarbete med båtklubbar (25 tkr), workshops och seminarier (25 tkr), information (25 tkr), miljökontroll (25 tkr) samt undersökningar av vattenutbyte och internbelastning (200 tkr).

För 2009 finns endast ett utkast till verksamhetsplan utan kostnader. Någon plan har inte presenterats för 2010. Utöver förslaget till budget med ovan nämnda förslag till kostnadsfördelningsprinciper innehåller skrivelsen från Edsviken Vattensamverkan ett förslag till samarbetsavtal, projektbeskrivning och översiktliga direktiv 2008-2010 samt verksamhets- och åtgärdsplan 2008-2010. I skrivelsen föreslås att kommunstyrelsen i respektive kommun utser en delegat till politiska ledningsgruppen samt beslutar godkänna:

- Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv
- Samarbetsavtal
- Verksamhets- och åtgärdsplan
- Budget
- Kostnadsfördelningsprinciper

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholm Vatten.

Stadsledningskontoret anser att miljöövervakning av vatten är en statlig angelägenhet. Länsstyrelsen eller vattenmyndigheten för norra Östersjön borde därför finansiera övervakningen i Edsviken. En fortsatt medverkan från stadens sida i Edsvikens vattensamverkan är dock enligt SVAB naturlig. Stadsledningskontoret föreslår att det ekonomiska bidraget begränsas till 26 250 kr enligt Stockholm Vattens förslag.

Stockholm Vatten anför att eftersom Edsviken är geografiskt väl avgränsad och hydrologiskt avskild från utanförliggande vattenområden är det meningsfullt att se den som ett eget vattenområde med sina speciella problem. Samverkan inom avrinningsområden är en väsentlig del av arbetet med EU:s vattendirektiv och därför är det naturligt att Stockholm Vatten även deltar i Edsviken Vattensamverkan. Några av de moment som ingår i presenterad verksamhetsplan är av så lokal karaktär att finansiering från Stockholm Vatten inte kan motiveras. Andra moment är större betydelse för Stockholm Vatten. Den sammanlagda kostnaden för dessa moment är 175 000 kronor och Stockholm Vattens andel (15 %) 26 250 kronor. Bolaget föreslår även att Edsviken Vattensamverkan utan kostnad får använda en del utrustning i form av instrument och att detta också utgör en del av Stockholm Vattens bidrag till verksamheten.

Mina synpunkter

Stockholm Vatten bedömer Edsviken som så pass avskild från andra vattenområden att det är meningsfullt att avgränsa det som ett eget vattenområde. Som bolaget anför är samverkan inom avrinningsområdet en väsentlig del av arbetet med EU:s ramvattendirektiv. Det är också motiverat att arbeta tillsammans i dessa frågor så att inte åtgärder nedströms blir verkningslösa på grund av utsläpp uppströms. Stockholm Vatten deltar också i flera samarbeten kring sjöar och vattendrag – Igelbäcksguppen, Bällstaågruppen, Tyresåsamarbetet, Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund.

Edsviken är en vik av Saltsjön, förbunden med Lilla Värtan via Stocksundet. Stockholms kommun saknar strandlinje mot Edsviken. Viken belastas av dagvatten från främst Sollentuna, Danderyd och Stockholm. Delar av avrinningsområdet ingår också i Solna, Sundbyberg och Järfälla kommuner. Dagvattnet från Stockholm kommer via tillrinning med Igelbäcken som bland annat avvattnar Järvafältet och delar av Tensta, samt från Järva dagvattentunnel som årligen tar emot ca 1,6 miljoner m³ dag-

vatten från Kista, Akalla och Husby. Stockholms andel av den yttre belastningen av fosfor, kväve och metaller är beräknad till ca 10-20 %. Genom vattenutbytet med Lilla Värtan påverkas Edsviken också av utsläppen från de tre stora avloppsreningsverken (Bromma, Henriksdal och Käppala) och av den allmänna, diffusa föroreningsbelastningen från bebyggelse och verksamheter i stockholmsområdet.

Det belopp som söks av Edsviken Vattensamverkan, 67 500 kronor per år i tre år, framstår dock som stort vid en sammanvägning av Stockholm Vattens påverkan och de bidrag som ges till andra samarbeten. Några av de åtgärder som föreslås i verksamhetsplanen som Edsviken Vattensamverkan har presenterat för 2008, är vidare av så lokal karaktär att Stockholm Vatten, som i sitt remissvar ger en utförlig beskrivning av bolagets mätningar och åtaganden, inte anser att finansiering kan motiveras. Jag delar denna uppfattning och Stockholm Vattens bidrag bör koncentreras till sådana moment som är av större betydelse för Stockholm Vatten som ansvarig för utsläpp av dagvatten och som deltagare i det regionala vattenvårdsarbetet. Det gäller miljökontroll, information och seminarier samt riktlinjer för dagvattenhantering – det senare diskuteras också inom det regionala dagvattennätverket. Den sammanlagda kostnaden för dessa moment är 175 000 kronor och Stockholm Vattens andel (15 %) 26 250 kronor.

En speciell punkt i verksamhetsplanen, och den mest kostnadskrävande, rör vattenutbyte och internbelastning. Stockholm Vatten har erfarenhet av sådana undersökningar från Brunnsviken. Fältarbetet där är nu avslutat och de instrument som inte längre används – en strömmätare och en kedja med sensorer för temperatur, salthalt och syre – föreslår Stockholm Vatten att Edsviken Vattensamverkan utan kostnad får använda under 2008 med möjlig förlängning 2009 och att detta också utgör en del av Stockholm Vattens bidrag till verksamheten. Jag tycker att det är ett bra förslag.

Slutligen har staden ombetts att utse en delegat till den politiska ledningsgruppen. Jag föreslår att den platsen från Stockholm tillsätts av Jesper Ingre.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde godkänns i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv, samarbetsavtal, verksamhets- och åtgärdsplan samt kostnadsfördelningsprinciper, *bilaga*.
2. Föreslagen budget godkänns om Stockholms stads bidrag genom koncernen Stockholm Vatten begränsas till 26 250 kr/år samt att Edsviken Vattensamverkan utan kostnad får disponera vissa mätinstrument från Stockholm Vatten.
3. Jesper Ingre (fp) utses som delegat från Stockholms stad till politisk ledningsgrupp under perioden 2008-2010.

Stockholm den 10 april 2008

ULLA HAMILTON

Bilaga

Remiss från Edsviken Vattensamverkan

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde godkänns i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv, samarbetsavtal verksamhets- och åtgärdsplan samt kostnadsfördelningsprinciper
2. Föreslagen budget godkänns
3. Edsviken Vattensamverkan får utan kostnad få disponera vissa mätinstrument från Stockholm Vatten AB.
4. Att därutöver anföras följande

Stockholm vatten ska ha en viktig roll i samarbetet och verka förebyggande. Samverkan är viktig och med tanke på framtiden är det bättre att betala en liten summa nu än en större sedan. Vi anser att Stockholm Vatten ska betala 67 500 som samverkansgruppen begärt, det är inte en stor summa och bolaget kan behöva visa lite god samarbetsvilja.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Edsviken Vattensamverkan är ett samarbete mellan sex kommuner om Edsvikens avrinningsområde. Stockholms stad står för en andel om ca 10 – 20% av den yttre belastningen av fosfor, kväve och metaller.

Det säger sig självt att nivån på bidraget till finansieringen inte är det avgörande i det här ärendet. Det handlar inte om så stora summor. Det avgörande är långsiktigheten och ambitionen i åtagandet och samarbetet mellan kommunerna.

På direkt fråga från socialdemokraternas representant i bolagsstyrelsen om huruvida samtal förts med de andra intressenterna och om Stockholm, med detta bidrag, av de övriga kommunerna anses fullgöra sin roll som god samarbetspart, svarade bolagsledningen jakande.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert*, *Tomas Rudin* och *Teres Lindberg* (alla s) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Edsviken Vattensamverkan är ett samarbete inom Edsvikens avrinningsområde mellan kommunerna Danderyd, Järfälla och Sollentuna samt Stockholms stad, Solna stad och Sundbybergs stad.

Bakgrund

Edsviken är en vik av Saltsjön, förbunden med Lilla Värtan via Stocksundet. Viken belastas av dagvatten från främst Sollentuna, Danderyd och Stockholm. Delar av avrinningsområdet ingår också i Solna, Sundbyberg och Järfälla kommuner. Stockholm saknar strandlinje och tillrinningen från Stockholm kommer med Igelbäcken som inom Stockholms kommun avvattnar Järvafältet och delar av Tensta, samt från Järva dagvattentunnel som årligen tar emot ca 1,6 miljoner m³ dagvatten från Kista, Akalla och Husby. Stockholms andel av den yttre belastningen av fosfor, kväve och metaller är beräknad till ca 10-20 %.

SVAB deltar i Edsviken Vattensamverkan, ett samarbete mellan samtliga kommuner med del i avrinningsområdet. Samarbetet påbörjades 2003. Stockholms stad har 2005 – 2007 genom SVAB bidragit till arbetet med 37 500 kr per år, dessutom med tid genom deltagande i möten och seminarier.

Stadens medverkan i Edsvikens Vattensamverkan har tidigare behandlats i kommunstyrelsen (DNR 304-4099/2004). Den 9 mars 2005 beslöt kommunstyrelsen följande:

1. *Tillstyrka samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde.*
2. *Stockholms stad avsätter medel för medverkan under 2005 med motsvarande 36 800 kr. Medelsbehovet finansieras inom Stockholm Vatten AB AB.*
3. *uppmåna miljö- och hälsoskydds nämnden att i samarbete med Stockholm Vatten AB AB inför 2006 utreda former och finansiering för de kommunövergripande vattensamarbeten som staden deltar i.*
4. *Överlämna ärendet till Länsstyrelsen i Stockholms län och Vattenmyndigheten för norra Östersjön med begäran om att medel för statlig finansiering av kommunövergripande miljöövervakning tillskapas.*

Edsviken Vattensamverkan söker nu medel för verksamheten 2008 – 2010, sammanlagt 450 000 kronor per år, fördelat enligt följande, baserat på närhet till Edsviken, befolkning, andel hårdgjorda ytor, verksamhetsområden och vägar:

Kommun	Procent	Kr
Sollentuna	35	157 500
Danderyd	30	135 000
Stockholm	15	67 500
Solna	10	45 000
Sundbyberg	5	22 500
Järfälla	5	22 500
Summa	100	450 000

Verksamhetsplanen för 2008 omfattar framtagande av riktlinjer för dagvattenhantering samt förankring och tillämpning av riktlinjerna (100 tkr), fiskevårdsplan

(50 tkr), miljösamarbete med båtklubbar (25 tkr), workshops och seminarier (25 tkr), information (25 tkr), miljökontroll (25 tkr) samt undersökningar av vattenutbyte och internbelastning (200 tkr).

För 2009 finns endast ett utkast till verksamhetsplan utan kostnader. Någon plan har inte presenterats för 2010. Utöver förslaget till budget med ovan nämnda förslag till kostnadsfördelningsprinciper innehåller skrivelsen från Edsvikens Vattensamverkan ett förslag till samarbetsavtal, projektbeskrivning och översiktliga direktiv 2008-2010 samt verksamhets- och åtgärdsplan 2008-2010. I skrivelsen föreslås att kommunstyrelsen i respektive kommun utser en delegat till politiska ledningsgruppen samt beslutar godkänna:

- Samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv
- Samarbetsavtal
- Verksamhets- och åtgärdsplan
- Budget
- Kostnadsfördelningsprinciper

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och Stockholm Vatten VA AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 6 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Situationen har egentligen inte ändrats sedan kommunstyrelsen år 2005 beslutade om Edsviken Vattensamverkan och stadsledningskontoret vill därför åter påtala att miljöövervakning av vatten är en statlig angelägenhet. Länsstyrelsen eller vattenmyndigheten för norra Östersjön borde finansiera övervakningen i Edsviken.

Som framgår av synpunkterna från SVAB deltar bolaget i flera samarbeten kring närliggande sjöar och vattendrag. En fortsatt medverkan i Edsvikens vattensamverkan har därför bedömts vara naturlig men SVAB vill begränsa sitt ekonomiska bidrag till 26 250 kr fast är därutöver villig att låna ut viss utrustning utan kostnad.

Stadsledningskontoret har underhand fått veta att detta budskap mottagits positivt hos Edsvikens Vattensamverkan. Eftersom SVAB inte har några invändningar mot förslaget fortsatt samverkan föreslår stadsledningskontoret att kommunstyrelsen:

1. godkänner samarbetet inom Edsvikens avrinningsområde i enlighet med bilagda projektbeskrivning och projektdirektiv, samarbetsavtal, verksamhets- och åtgärdsplan samt kostnadsfördelningsprinciper.
2. godkänner föreslagen budget om Stockholm stads bidrag genom Stockholm Vatten AB AB begränsas till 26 250 kr/år samt att Edsvikens Vattensamverkan utan kostnad får disponera vissa mätinstrument från Stockholm Vatten AB AB
3. utser delegat från Stockholms stad till politisk ledningsgrupp under perioden 2008-2010

Stockholm Vatten VA AB

Styrelsen för Stockholm Vatten VA AB beslutade vid sitt sammanträde den 13 mars 2008 att överlämna och återropa det som framgår i det ärende som upprättats

av verkställande direktören.

Reservation anfördes av ledamoten Rolf Brattström och tjänstgörande suppleanten Ewa Larsson som för sin del ville föreslå styrelsen besluta att till Edsvikens Vattensamverkan bidra med ansökt belopp om 67 500 kronor.

Stockholm Vatten VA AB bolagslednings utlåtande daterat den 4 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Edsviken är geografiskt väl avgränsad och hydrologiskt så pass avskild från utanförliggande vattenområden att det är meningsfullt att se den som ett eget vattenområde med sina speciella problem. Samverkan inom avrinningsområden är en väsentlig del av arbetet med EU:s vattendirektiv och Stockholm Vatten AB deltar i flera samarbeten kring sjöar och vattendrag – Igelbäcksguppen, Bällstaågruppen, Tyresåsamarbetet, Mälarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund. Eftersom Edsviken utnyttjas som recipient för Järva dagvattentunnel, är det naturligt att Stockholm Vatten AB även deltar i Edsviken Vattensamverkan.

Det belopp som söks av Edsviken Vattensamverkan, 67 500 kronor per år i tre år, framstår dock som stort vid en sammanvägning av Stockholm Vatten ABs påverkan och de bidrag som ges till andra samarbeten. Kostnaderna för arbetet med Bällstaån och Igelbäcken, huvudsakligen provtagningar och analyser, uppgår till ca 25 kkr resp 35 kkr per år. Stockholm Vatten AB bidrar till Svealands kustvattenvårdsförbund med 75 kkr per år, till Tyresåsamarbetet med 50 kkr och till Mälarens vattenvårdsförbund med 5 kkr. Bidraget till Tyresåsamarbetet har dock tidigare varit större och uppgick år 2006 till 200 kkr. Det låga bidraget till Mälarens vattenvårdsförbund beror på att Stockholm Vatten AB i tillägg utför omfattande undersökningar i Östra Mälaren.

Oberoende av Edsviken Vattensamverkan genomför Stockholm Vatten AB undersökningar enligt det kontrollprogram för Järva dagvattentunnel, som 1984 förelades av Länsstyrelsen i Stockholm. Programmet omfattar två provtagningar per år av det utpumpade vattnet och en provtagning vart tionde år av sediment vid tre punkter utanför tunnelns mynning i Edsviken. Med de krav som idag kan ställas på utsläppskontroll, har programmet vissa brister – beräkningen av utsläppta mängder blir mycket osäker med bara två vattenprover per år och antalet analyserade ämnen är litet; i sediment, förutom fosfor och kväve, bara bly, zink och koppar.

Några av de moment, som ingår i den verksamhetsplan som Edsviken Vattensamverkan har presenterat för 2008, är av så lokal karaktär att finansiering från Stockholm Vatten AB inte kan motiveras. Andra moment är större betydelse för Stockholm Vatten AB som ansvarig för utsläpp av dagvatten och som deltagare i det regionala vattenvårdsarbetet. Det gäller miljökontroll, information och seminarier samt riktlinjer för dagvattenhantering – det senare diskuteras också inom det regionala dagvattennätverket. Den sammanlagda kostnaden för dessa moment är 175 000 kronor och Stockholm Vatten ABs andel (15 %) 26 250 kronor.

En speciell punkt i verksamhetsplanen, och den mest kostnadskrävande, rör vattenutbyte och internbelastning. Stockholm Vatten AB har erfarenhet av sådana undersökningar från Brunnsviken, där vattenutbytet med Lilla Värtan och modelleringar av syreförbrukningen har gjorts med stöd av den sk miljömiljarden. Fältarbetet är nu avslutat. Instrument som inte används i Brunnsviken – en strömmätare och en kedja med sensorer för temperatur, salthalt och syre - skulle istället kunna utnyttjas i Edsviken.

Vi föreslår att bidrag till för Stockholm Vatten AB relevanta delar av verksamhetsplanen ges med 26 250 kronor och att dessa bidrag ges för tre år trots att inga kostnader angivits för verksamheten 2009 och 2010. Vi föreslår också att Edsviken Vattensamverkan utan kostnad får använda ovan beskrivna instrument under 2008 med möjlig förlängning 2009 och att detta också utgör en del av Stockholm Vatten ABs bidrag till verksamheten.